

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 344/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o., Námestie osloboditeľov 3/A, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 35Em/2/2024-292 z 28. januára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania (v procesnom postavení povinnej) vedeného okresným súdom v personálnej exekúcii (ďalej aj „výkon rozhodnutia“), čo sa týka styku s maloletými deťmi [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], ktoré začalo na návrh otca [REDACTED].

Uznesením okresného súdu č. k. 35Em/2/2024-116 z 15. apríla 2025 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15CoE/8/2025-212 z 30. septembra 2025 bol nariadený výkon rozhodnutia v časti týkajúcej sa styku otca s maloletými, ktoré nadobudlo právoplatnosť 14. októbra 2025.

3. Okresný súd výzvou na pojednávaní uskutočnenom 15. apríla 2025 vyzval sťažovateľku na podrobenie sa rozhodnutiu podľa § 379 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“). Následne výzvou z 24. októbra 2025 vyzval sťažovateľku a kolízneho opatrovníka, aby sa vyjadrili, či po právoplatnom nariadení výkonu rozhodnutia dochádza k realizovaniu stretávania sa otca s maloletými deťmi. Uznesením č. k. 35Em/2/2024-257 z 24. novembra 2025 uložil sťažovateľke pokutu 200 eur za každé porušenie povinnosti, teda nerealizovaný styk otca s maloletými deťmi za obdobie od mája 2025 do konca septembra 2025 v celkovej výške 2 800 eur. Sťažovateľka pokutu uhradila.

4. Po tom, čo otec oznámil priebeh stretávania sa s maloletými deťmi v období od októbra 2025 do decembra 2025, okresný súd napadnutým uznesením uložil sťažovateľke pokutu 400 eur za každé porušenie povinnosti, t. j. v celkovej výške 6 400 eur. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že zo strany sťažovateľky naďalej dochádza k mareniu výkonu úradného rozhodnutia, z jej strany nedošlo k zmene správania ani k zmene postoja maloletých detí k otcovi, ktoré ho podľa sťažovateľky odmietajú. Konštatoval, že sťažovateľka naďalej riadne nepripravuje maloleté deti na styk s otcom po žiadnej stránke, čo nie je v ich najlepšom záujme, keďže absolútne vytesnenie otca z ich života môže mať negatívny dopad na ich zdravý psychický a fyzický vývoj.

5. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že predmetné vykonávacie konanie bolo zastavené uznesením okresného súdu č. k. 35Em/2/2024-317 z 25. februára 2026. Rozsudkom krajského súdu č. k. 13CoP/130/2015-566 z 30. decembra 2025 bolo totiž potvrdené rozhodnutie okresného súdu vo veci samej (vo výrokoch VII a VIII upravujúcich styk otca s maloletými deťmi a zrušujúci výchovné opatrenie, pozn.), čo je okolnosť, ktorá nastala po vzniku exekučného titulu na podklade ktorého sa oprávnený domáhal výkonu rozhodnutia, a táto okolnosť spôsobila zánik uloženej povinnosti [§ 390 ods. 1 písm. d) CMP].

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že jej okresný súd neumožnil reagovať na informácie od otca o tom, ako prebieha styk po uložení prvej pokuty. Rovnako súd nevyzval kolízneho opatrovníka, aby sa vyjadril k priebehu stretávaní, resp. k dôvodom neuskutočnenia styku na rozdiel od situácie v prípade rozhodovania o prvej pokute. Napadnuté uznesenie o druhej pokute je teda arbitrárne a vychádza len z tvrdení otca. Okresný súd neskúmal pravdivosť tvrdení otca, aký je skutočný dôvod neuskutočnenia styku, či v prípade sťažovateľky ide o aktívne bránenie v styku, a nezisťoval ani názor maloletých detí. Sám sa nezúčastnil ani jedného výkonu, a teda nemal nestranný obraz o tvrdených skutočnostiach; v rozhodnutí vychádzal zo skutkového stavu, ktorý sa vzťahoval k inému časovému okamihu – k času vydania rozhodnutia o prvej pokute.

7. Sťažovateľka tiež namieta, že zo strany okresného súdu nebolo vykonané preskúmanie podmienok jej zodpovednosti, pričom pokuty v súhrnnej výške predstavovali sumu, ktorá neprimerane zasahuje podstatu jej majetkových práv. Okresný súd neskúmal majetkové pomery

sťažovateľky, t. j. či uložená pokuta nebude hrubo neprimeraná k výške príjmu sťažovateľky. K tomu uviedla, že je zamestnaná na Úrade vlády na pozícii projektový manažér a jej mesačný príjem v roku 2025 sa pohyboval okolo 1800 eur/mesiac. Uloženie pokuty za porušenie povinnosti v rozsahu dvoch mesiacov je v porovnaní s dvomi priemernými mesačnými platmi v hrubom nepomere, má likvidačný charakter a porušuje zákaz extrémnej disproportionality. Pokuta pritom nepostihuje len sťažovateľku, ale neželane a sekundárne porušuje aj najlepší záujem detí.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky s napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým jej bola uložená pokuta 6 400 eur podľa § 382 ods. 2 CMP za nerealizované stretnutia otca s maloletými deťmi. Sťažovateľka je presvedčená o tom, že pre uloženie pokuty neboli splnené podmienky, pretože ju pred jej uložením nepožiadali o vyjadrenie k podaniu otca a o reakciu nežiadal ani kolízneho opatrovníka. Namietajú i neprimeranosť výšky uloženej pokuty v pomere k výške jej mesačného príjmu.

9. V úvode rozhodnutia ústavný súd zdôrazňuje, že jeho právomoc je v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy založená výlučne na prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 129/2015).

10. Uvedené platí o to viac v prípade jednoinštančných rozhodnutí o uložení pokuty, ktoré je predmetom ústavného prieskumu aj v tejto veci. Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného odôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom (IV. ÚS 213/2024).

11. S prihliadnutím na predmet ústavného prieskumu ústavný súd zdôrazňuje, že k namietanému porušeniu označených práv malo dôjsť vo vykonávacom konaní vo veci starostlivosti o maloletých, teda v konaní, ktorého účelom je zabezpečenie dobrovoľného či núteného výkonu rozhodnutia o úprave styku s maloletým. Nemožno pritom opomenúť, že štát prostredníctvom napadnutého rozhodnutia zabezpečuje svoj pozitívny záväzok prijať opatrenia smerujúce k rešpektovaniu rodinného života, k čomu patrí aj zabezpečenie plnenia súdnych rozhodnutí (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 18. 7. 2006 vo veci Fiala proti Českej republike, sťažnosť č. 26141/03, § 94).

12. Samotná sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nepopiera, že si svoju povinnosť vyplývajúcu z rozhodnutia o dočasnej úprave styku (nariadeného neodkladným opatrením) neplní. Je pritom, konfrontujúc jej argumentáciu, zrejmé, že nerešpektovanie exekučného titulu obhajať dôvodmi na strane maloletých detí, a to predovšetkým chýbajúcou vôľou maloletých sa stretnutia s otcom zúčastniť, čo má spochybniť zákonnosť pokuty uloženej podľa § 382 ods. 2 CMP.

13. V reakcii na dôvody uvádzané sťažovateľkou ústavný súd konštatuje, že v procese výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých má každý procesný úkon konajúceho súdu zasahujúci do právneho postavenia účastníka konania svoj jedinečný čiastkový predmet (objekt). Pokiaľ ide o rozhodovanie podľa § 382 ods. 1 a 2 CMP, je takýmto predmetom procesná disciplína spočívajúca v rešpekte k výzve súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti uloženej exekučným titulom. Procesný kódex (Civilný mimosporový poriadok) neustanovuje žiadne druhové výnimky z povinnosti účastníka konania (povinného) takúto výzvu súdu uposlúchnuť. Ani skutočnosť namietaná sťažovateľkou nepredstavuje zákonom aprobovanú výnimku zbavujúcu povinnosti účastníka konania (povinného) uposlúchnuť výzvu súdu uskutočňujúceho výkon rozhodnutia vo veciach maloletých (m. m. IV. ÚS 280/2023, IV. ÚS 21/2024).

14. V čase uloženia pokuty napadnutým uznesením nebola vymáhaná povinnosť sťažovateľky právne spochybnená, keďže sa zakladala na právoplatnom a vykonateľnom rozhodnutí príslušného súdu. Rovnako nie je sporné, že okresný súd bezvýsledne vyzval sťažovateľku na dobrovoľné splnenie povinnosti (§ 379 ods. 2 CMP). Ak preto okresný súd v rámci preventívnej fázy pristúpil k uloženiu prvej pokuty podľa § 382 ods. 1 CMP a následne napadnutým uznesením uložil sťažovateľke druhú pokutu, nemožno mať k jeho postupu podľa § 382 ods. 2 Civilného sporového poriadku ústavnoprávne výhrady.

15. Na tom nemôže nič zmeniť ani námietka sťažovateľky o tom, že ju a ani kolízneho opatrovníka okresný súd pred vydaním napadnutého uznesenia opätovne nevyzval na vyjadrenie k tvrdeniam otca. Pri posudzovaní námietky porušenia procesných práv účastníka ústavný súd zohľadňuje okrem iného aj povahu dotknutého konania a rozsah, v akom sa to-ktoré procesné právo v danom konaní vzhľadom na jeho povahu uplatní. Záruky vyplývajúce z práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 ústavy (kontradiktórnosť nevynímajúc), sa v plnej miere uplatnia v konaní o veci samej (vrátane rozhodovania o opravných prostriedkoch). V nadväzujúcich štádiách konania už je priestor na „diskusiu“ zúžený. Ústavný súd nespochybňuje právo účastníka na kontradiktórnosť konania o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých ako také. V minulosti už v prípade jeho porušenia poskytol sťažovateľom ochranu (napr. nález sp. zn. IV. ÚS 89/2018 z 19. apríla 2018). Avšak je nutné mať na zreteli, že obsah práv a povinností účastníkov konania už bol jednoznačne ustálený vykonateľným rozhodnutím. V konaní o výkon rozhodnutia súd už iba zisťuje či sa povinný podrobuje rozhodnutiu (§ 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých). V tejto fáze konania už nie je možné spochybňovať právo na styk druhého rodiča s dieťaťom ako také, resp. jeho rozsah. Otázka, či a v akom rozsahu je styk druhého rodiča s dieťaťom v záujme dieťaťa, už bola zodpovedaná v konaní o úprave styku (v prípade sťažovateľky rozhodnutím o neodkladnom opatrení). Druhý rodič je povinný toto rozhodnutie rešpektovať. Z pohľadu posúdenia ústavnosti postupu všeobecného súdu sú preto relevantné konkrétne skutkové okolnosti a povaha námietok, ktoré sťažovateľ vo vykonávacom konaní vznáša, resp. chcel vzniesť (III. ÚS 269/2020).

16. V okolnostiach tohto prípadu ide o reťazové uloženie v poradí druhej pokuty za nerealizovaný styk otca s maloletými deťmi, pričom takáto výzva je koncipovaná iba ako možnosť, nie povinnosť zo strany konajúceho súdu (§ 378 ods. 1 a § 380 CMP). Výzva súdu pred uložením v poradí prvej pokuty, v ktorej okresný súd sťažovateľku poučil o následkoch neplnenia povinností, zostala preukázateľne nesplnená, pričom ani sťažovateľka v ústavnej sťažnosti netvrdí opak, a tak opätovné

odborné skúmanie vzájomných rodinných vzťahov v situácii ich skôr potvrdeného narušenia by za daných okolností bolo nadbytočné, keďže nerealizované stretnutia postačovali na nearbitrárny záver, že k zlepšeniu situácie nedošlo. Vzhľadom na to, že sťažovateľka chronicky a kontinuálne nerešpektuje súdne rozhodnutie, nemá význam, aby ju súd v každom ďalšom prípade neumožnenia styku vyzýval na vyjadrenie. Okresný súd pritom zdôraznil, že sťažovateľka nedostatočne pripravuje maloleté deti na styk s otcom, nevedie ich k zmene postoja a nedostatočne spolupracuje. Odôvodnenie napadnutého uznesenia, z ktorého je zrejmé, že sťažovateľka neplnila povinnosť vyplývajúcu z exekučného titulu, pričom problém vo výkone rozhodnutia súd videl v submisívnom postoji sťažovateľky a následnom odmietaní otca maloletými deťmi, považuje za ústavne akceptovateľné. Ústavný súd preto v postupe všeobecného súdu za daných okolností neidentifikoval zásah do základných práv sťažovateľky. Naopak, pasivita všeobecného súdu v tomto smere vo vzťahu k sťažovateľke ako povinnej a neprijímanie opatrení upravených procesnoprávnou úpravou za splnenia všetkých predpokladov na ich uplatnenie by mohla viesť k záveru o zásahu do práva na rodinný život oprávneného.

17. K nosnému argumentu sťažovateľky, ktorý je založený na podľa jej názoru na neexistujúcej vôli maloletých detí stýkať sa s otcom, ústavný súd konštatuje, že koncept najlepšieho záujmu maloletých detí je leitmotívom akéhokoľvek konania, v ktorom sa rozhoduje o právnom postavení maloletého, konanie o nariadení výkonu súdneho rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletých nevynímajúc (I. ÚS 527/2024).

18. Právo dieťaťa a rodiča „byť spolu“ je jedným zo základných prvkov rodinného života, a to aj v prípade, že sa vzťah rodičov rozpadol. Štátne orgány (v tomto prípade všeobecný súd) sú povinné prijať všetky opatrenia smerujúce k rozvoju existujúceho puta medzi dieťaťom a jeho rodičom a nadviazaniu styku medzi nimi (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004, č. 63627/00, § 117 – § 118). Medzi takéto opatrenia patria aj donucovanie prostriedky upravené v § 376 a nasl. CMP, ktoré sú všeobecné súdy povinné použiť pre účely zabezpečenia najlepšieho záujmu dieťaťa.

19. Ústavný súd na tomto mieste generálne poznamenáva, že najlepší záujem maloletého nemožno *eo ipso* bez ďalšieho stotožňovať s názorom vyjadreným týmto maloletým (I. ÚS 527/2024), a preto nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na neplnenie povinnosti uloženej právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím odkaz na nevôľu maloletých detí sa s otcom stýkať, stotožňujúc prejav nevôle s názorom nimi vysloveným.

20. Navyše, najlepší záujem maloletých detí bol vyhodnocovaný v samotnom konaní o nariadení výkonu súdneho rozhodnutia. V naznačených súvislostiach bol teda najlepší záujem maloletých detí jediným kritériom pri posudzovaní postupu všeobecného súdu vo veci výkonu súdneho rozhodnutia, a to predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že obmedzenie styku otca s maloletými deťmi by mohlo viesť ku škodám, ktoré by neskôr bolo možné len veľmi ťažko sanovať. Obaja rodičia sú pritom pri výkone rodičovských práv a povinností rovnocenní. V tomto smere je práve v záujme aplikácie najlepšieho záujmu maloletých priam esenciálna snaha sťažovateľky byť v realizovaní a rozvíjaní vzťahu otca s maloletým nápomocná, a to nielen v ponímaní fyzickej prítomnosti, ale aj vo vyvíjaní maximálneho úsilia v prekonávaní prípadných psychických bariér. To si však nevyhnutne vyžaduje odosobnenie sa od vzájomného konfliktného a nepriateľského vzťahu medzi rodičmi navzájom.

21. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných okresným súdom arbitrárnosť ani nedostatok náležitého odôvodnenia a už vôbec nie extrémne vybočenie zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré by mohli signalizovať porušenie sťažovateľkou označených práv. V napadnutých uzneseniach nebadateľ svojvoľnosť postupu okresného súdu nemajúcu oporu v relevantných právnych predpisoch vo väzbe na rozhodné okolnosti veci. Preto ústavnému súdu neostávalo iné než ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavynej neopodstatnenosti.

22. Uloženie pokuty môže predstavovať zásah do vlastníckeho práva sťažovateľky (predstavuje priamy úbytok peňažných prostriedkov). Vzhľadom na záver o ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia však uvedený zásah do vlastníckeho práva sťažovateľky je potrebné považovať za ústavne akceptovateľný, a preto nemožno uvažovať o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Aj túto časť ústavnej sťažnosti tak ústavný súd odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

24. Hoci nateraz ústavný súd považoval napadnuté uznesenia za ústavne konformné, v závere na okraj veci považuje za vhodné dať do pozornosti, že v budúcnosti by bolo žiaduce zvážiť používanie donucovacích prostriedkov obdobnej povahy a zaoberať sa prípadnými inými možnosťami a prostriedkami ako zabezpečiť styk otca s maloletými deťmi, resp. ako k tomu maloleté deti postupne viesť. Pokiaľ by nebolo možné deti aj napriek adekvátnemu výchovnému pôsobeniu presvedčiť, že majú ísť k otcovi, stráca ukladanie (i drakonických) pokút zmysel a prestáva plniť zákonom predvídaný účel, t. j. zabezpečenie splnenia povinnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu